

Jury för **Birger Norman-priset** – som utgörs av Birger Norman-sällskapets styrelse – har utsett författaren Vibeke Olsson till pristagare för år 2013. Hon tilldelas priset för sina inlevelsefulla skildringar av sågverksepoken i södra Norrland, en tid central för förståelsen av det moderna Sveriges framväxt, med folkrörelserna i centrum, och där inte minst kvinnorna spelar en viktig roll.

Enligt statuterna ska mottagaren, eller mottagarna, ha ”verkat i Birger Normans anda”. Vibeke Olsson är genom sin långvariga författargärning, men även sin publicistiska verksamhet, en värdig pristagare.

Vibeke Olsson Falk, född 24 januari 1958 på Lidingö, är svensk författare och baptistpastor. Olsson har studerat teologi och debuterade som 17-åring med ungdomsromanen "Ulrike och kriget", om en, av propaganda, övertygad tolvårig nazist. Hon har tidigare under sitt författarskap ofta återkommit till två helt olika historiska miljöer: andra världskrigets Europa och romerska riket. Hennes senaste romansvit om fyra böcker skildrar en kvinnas levnadsöde vid sågverket i Svartvik utanför Sundsvall, med början i Sundsvallsstrejken 1879.

Birger Norman-sällskapet grundades 2004 och har som syfte att vårda och vidga intresset för författaren Birger Norman. Vi vill fördjupa förståelsen för hans prosa, poesi och dramatik samt lyfta fram hans betydelse som kultur- och samhällskritisk debattör.

www.birgernorman.se

Tidigare pristagare är Martin Westerholm 2011 och Ralph Nordlander 2012.

Birger Norman föddes på ångermanländska Svanö, en bruksort mitt i träindustrins Ådalen, som första barnet i en sågverksarbetarfamilj. Han har själv antecknat: "Född den 30 juli 1914. Det var den svarta veckan, veckan då första världskriget bröt ut. Min mor har berättat, hur hon låg och hörde mobiliseringsklockorna ringa." Sågen på Svanö brann på Normans 16-årsdag 1930. Nedläggningen tvang många till utflyttning, även Norman. Under tonåren varvades realskola med brädgårdsjobb. Han började nu sin skrivarbana, som journalist och sportreporter på tidningen Nya Norrland, och som studieledare inom ABF. Som 19-åring kom han till Wendelsbergs folkhögskola, och inpå 40-talet var han i Stockholm "på väg att få gesällbrev som socionom". Genom Normans jobb som redaktör för Folklig Kultur och senare hos Ehrlins förlag kom Stockholm att bli hans bostadsort.

Men till "det Ångermanland jag kunde kalla mitt därför att det var min barndoms och ungdoms landskap" har han ofta återvänt i sin diktning. Ett knippe dikter i antologin "Ny lyrik" 1950 föregick debutsamlingen "Sånger vid floden" 1951. Från 1960 var Norman diktare på heltid, och titlarna, fram till "Vägen längs sjön" 1988, blev åtskilliga. Han skrev i de flesta genrer utom romanen: lyrik, noveller, dramatik, reportage, kommenterande journalistik. Hans regelbundet återkommande "Vinkelskott" i Metallarbetaren – under 28 år – fick välförtjänt uppmärksamhet i vida kretsar. Birger Norman blev känd dels som finstämd lyriker, dels som kultur- och samhällsdebattör på socialdemokratisk och kristen grund. Erfarenheterna från hembygden och det tidiga 30-talet kom att prägla honom och utgör på många sätt ett tema i hans författarskap. Han kände stark samhörighet med den samhällsklass varifrån han utgått och kanske var han den reformistiska arbetarrörelsens starkaste kulturella röst under flera årtionden. År 1976 kom "Utanikring", en diktsamling på ångermanländska. Den exempellösa framgång som den och den efterföljande "Speleka" rönt bidrog starkt till

en återupprättelse för dialekterna som värdefullt språk och litteratur, och blev kanske det som Birger Norman var mest ihågkommen för vid sin bortgång 1995, och är än i dag.

Litterära utmärkelser:

ABF:s litteraturpris 1952

Tidningen VI:s litteraturpris 1960

Litteraturfrämjandets stora pris 1971 ("Lilla Nobelpriset")

Bellmanpriset 1974

Hedenvind-plaketten 1980 (förste mottagare)

De Nios Vinterpris 1983

Ferlinpriset 1984

Doblougska priset 1989